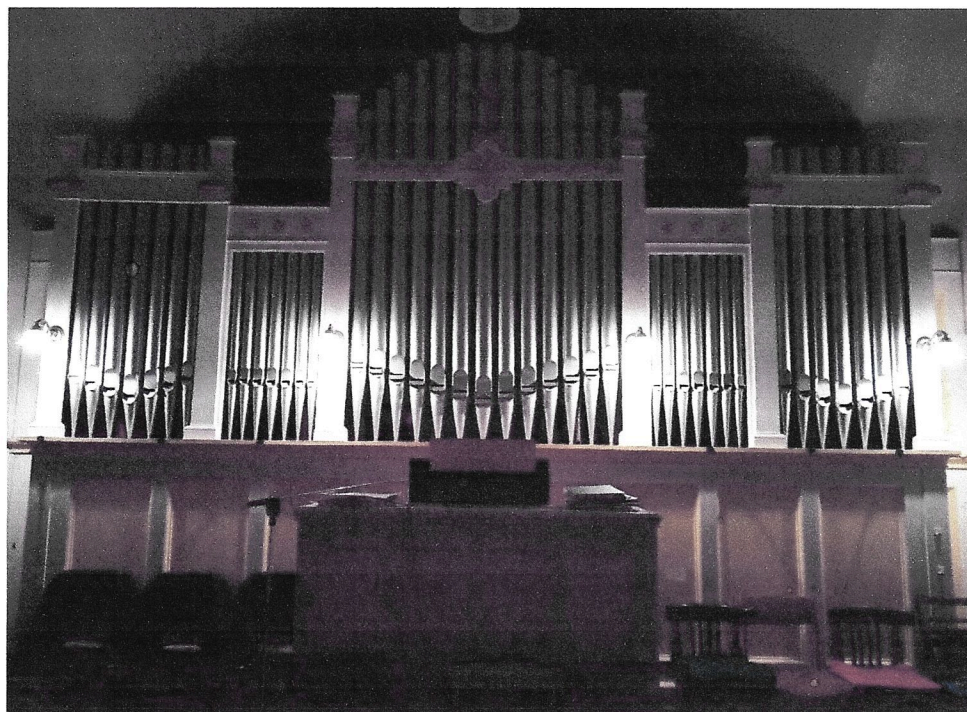

DOROGI SZENT BORBÁLA TEMPLOM ORGONARESTAURÁLÁSI TERV

Előszó

Angster József 1130.sz orgonája erősen leromlott állapotban, de eredeti formában található. Ha körbe nézünk a magyarországi orgonák között, sajnos sok esetben tapasztalhatjuk, hogy az évtizedek során a különböző koroknak megfelelően átalakították az orgonák hangképét, ami a dorogi orgonára szerencsére nem igaz, mivel a hangkép és a regisztratúra az eredeti állapotban maradt fenn.

Méretét tekintve a hangszer a közepes orgonák közé tartozik mind az Angster-orgonák között, mind pedig az általános orgonaépítészetben.

Az Angster orgonagyár Magyarország legtermékenyebb hangszergyára volt. Alapítója, Angster József (1834–1918), Európa nagyvárosaiban tanulta mesterségét. Berlin, Köln és Luzern után a kor híres párizsi orgonaépítőjénél, Cavaille-Collnál töltött 3 év után Pécsen alapította meg cégét. Ő volt, aki Magyarország területére elhozta a francia nagyorgonák hangképét. Otléte alatt épültek Franciaország híres nagy katedrálisainak hangszerei, melyeken Angster is dolgozott.

Magyarországon több mint 1000 orgonát épített, cége több nemzedéken keresztül működött egészen az 1949-ben bekövetkezett államosításig.

*Meggyesi Ádám orgonaépítő- és javító
egyéni vállalkozó*

Tel.: +36 20 291 6355

e-mail.: ameggyesi@gmail.com

Adósz.: 69819887-1-43

1221 Budapest, Tegzes köz 8.

Műleírás

A dorogi Szent Borbála templom orgonája pneumatikus tasniláda szerkezetben készült.

Az orgonaszekrényben 1630 darab síp helyezkedik el, a megszólaltatást 1340 darab „tasni” szelep biztosítja a szelládákban, további 536 darab szelep és vezérlő membrán a játszóasztalban, ezek összeköttetését közel fél kilométer pneumatikus csőrendszer látja el.

Diszpozíció:

Az orgona 26 regisztere 2 manuálra és pedálra van elosztva. A diszpozíció a játékasztalon található feliratok alapján a következő:

I. manuál C-a'''

Bourdon	16'
Principal	8'
Gamba	8'
Bourdon	8'
Éjkört	4'
Fuvola	2'
Quint	2 2/3'
Mixtura	2 2/3'-4 sor
Trombita	8'

II. manuál C-a'''

Kürt principal	8'
Csővesfuvola	8'
Salicional	8'
Voxcoelestis	8'
Csúcsfuvola	4'
Viola	4'
Nazat	2 2/3'
Pikolo	2'
Terz	1 3/5'
Cimbel	1 1/3' -3 sor
Voxhumana	8'

*Meggyesi Ádám orgonaépítő- és javító
egyéni vállalkozó*

Tel.: +36 20 291 6355

e-mail.: ameggyesi@gmail.com

Adósz.: 69819887-1-43

1221 Budapest, Tegzes köz 8.

Pedál C-f

Subbass	16'
Bourdon	16'
Oktáv bass	8'
Quint	5 1/3'
Korallbass	4'
Harsona	16'

A sípok:

A belső sípok kivétel nélkül mind eredetiek, utólagos pótlás nem található. Egy részük a szakszerűtlen hangolások és a támasztó szerkezetek tönkremenetele miatt sérült, sok közülük nehezen, de javítható. Hangolásuk slicces, a 4'-as regiszter utolsó oktávjától hangra vágott. A teljes sípmű erősen poros, pókhálós és festéknyomos. A hangszer homlokzatán az eredeti 8' hosszú horgansípok helyezkednek el, a festése kopott, matt ezüst. A fa sípok fenyőfából készültek, dugóik bőrözöttek/filceztettek. Szúrágást nem találtam a hangszerben. Minden síp tetején nagy mennyiségű por, oldalukon festéklefolyás található.

**Meggyesi Ádám orgonaépítő- és javító
egyéni vállalkozó**

Tel.: +36 20 291 6355

e-mail.: ameggyesi@gmail.com

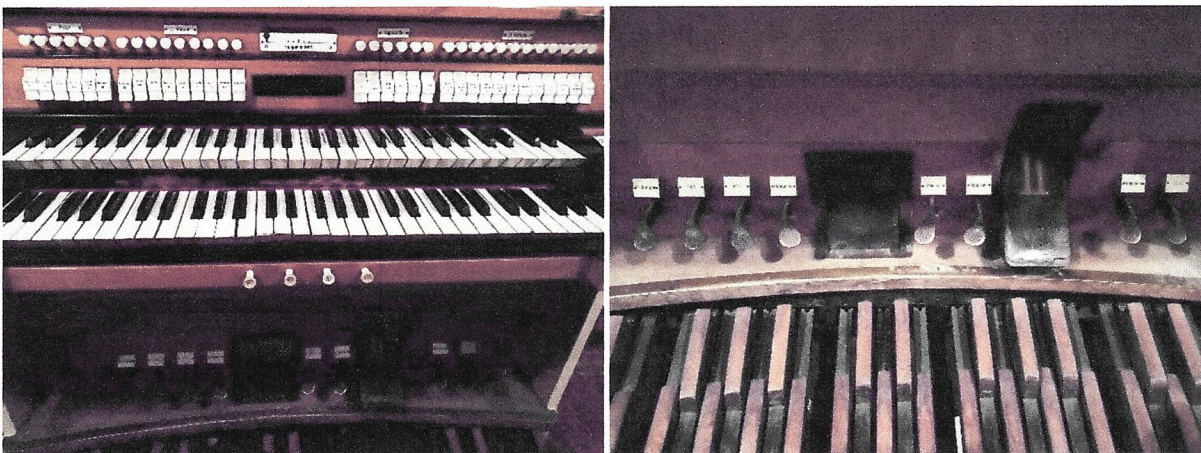
Adósz.: 69819887-1-43

1221 Budapest, Tegzes köz 8.

A játékasztal:

Az asztal külső része a szekrényhez hasonlóan festett, belső részei furnérozott politúrozott fából készültek, melyek megöregedtek, lekoptak. A regiszterkapcsolók a manuálok felett egy sorban helyezkednek el, többségük az évtizedes kopás miatt mozog, lóg. A manuál billentyűzet egész hangjai cellap, félhangjai ébenfa borításúak. Az asztal belső szerkezete erősen leromlott. Némelyik regiszter kapcsolónál elmenő szelet lehet érezni, a bőrözések és filcek bekeményyedtek, a klaviatúra billentése egyenetlen, borítása töredezett, erősen kopott, több billentyű el van törve. A redőnytalp és crescendo görgő elhasználódott. A játszóasztalt takaró redőny sérült. A pedál elkopott egész hangjai miatt a pontos játék szinte lehetetlen. A pad több helyen szétrepedt, a dobogó instabil és balesetveszélyes.

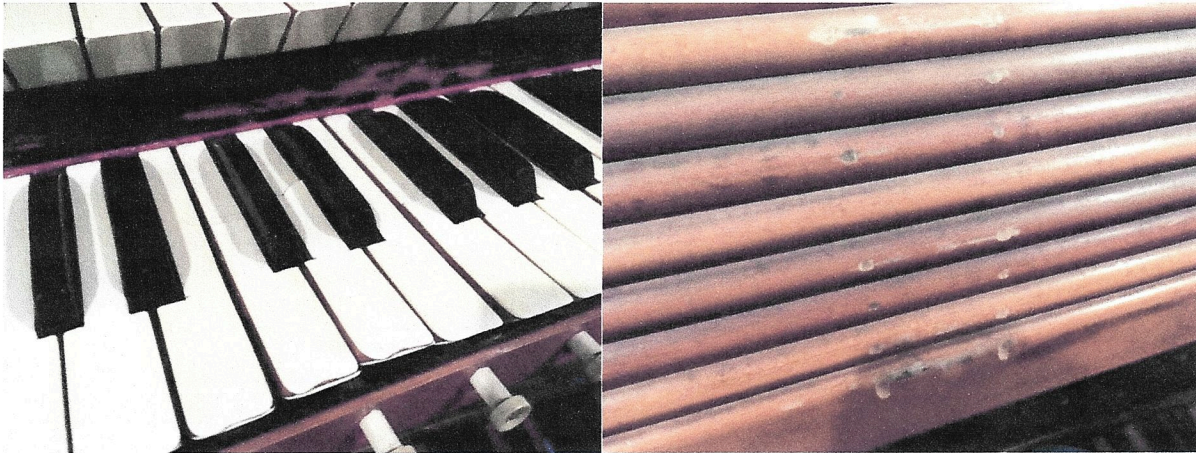
*Meggyesi Ádám orgonaépítő- és javító
egyéni vállalkozó*

Tel.: +36 20 291 6355

e-mail.: ameggyesi@gmail.com

Adósz.: 69819887-1-43

1221 Budapest, Tegzes köz 8.

Pneumatika, szelládák, fúvó és szélcsatornarendszer:

Az orgona szerkezete a pneumatika bonyolultságával együtt is rendezettséget mutat. Az orgona „tasnifenekei” igen rossz állapotban vannak. Nagyon sok repedés található rajtuk, ezért állandó beszélgetések nehezítik a hangszer használatát, a rajtuk lévő tasni szelepek túlnyomó többsége előregedett, lyukas, ezáltal több egyfolytában szóló, illetve nem megszólaló síp is van.

A manuál- és pedálvezérlő pneumatika a játékasztalból a dobogó alatt érkezik az orgonaszekrénybe. Az első manuál relé szelepei a szelláda hátsó részén található, ólomcsövei a szekrény elején fordulnak függőleges irányba, és a szelláda alatt vezetőléceken érkeznek a reléhez. A pedál szelládája az orgona első manuálja mögött van elhelyezve, a második manuál (redőnymű) külön szekrényben, a karzat oldal boltíve alatt található. A redőny mechanika hibás.

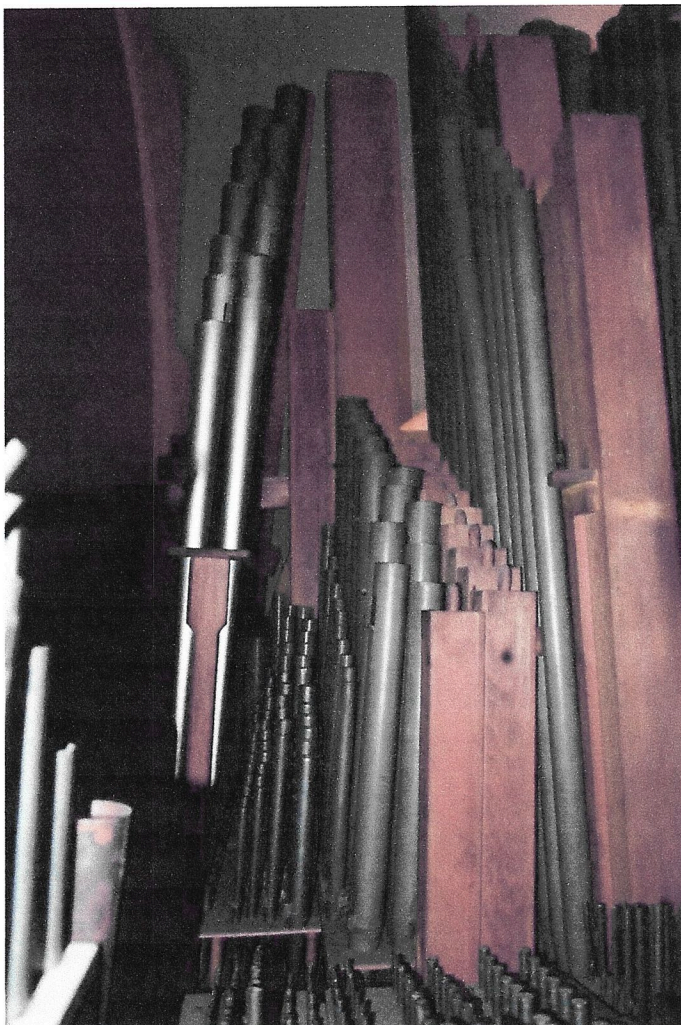
**Meggyesi Ádám orgonaépítő- és javító
egyéni vállalkozó**

Tel.: +36 20 291 6355

e-mail.: ameggyesi@gmail.com

Adósz.: 69819887-1-43

1221 Budapest, Tegzes köz 8.

Az orgona szelládája pneumatikus tasniláda kivitelben készült. A regiszter és relégépekben korom és por van.

A redőnymű mellett található a két ládafűvő, melyek az első manuál és pedál ládákat, illetve a második manuált látják el levegővel. A csatornarendszerből számos helyen folyamatosan szökik a levegő, ami nagy szélzajjal is jár, illetve az orgona szélnyomására is negatív hatással van. Az orgona motorja eredeti, a Magyar Brown Boveri művekben készült. A motor elég hangos mivel a doboza nincs ellátva hangszigeteléssel.

A pedálmű nyelv sípjainak akasztója megbillent, a nehéz tölcéserek az első manuál sípjaira dőlnek, ami a mellette lévő sípokat is kibillentette a helyükről. **Ez életveszélyes, a több száz kilós tömeg bármikor kibiríthatja a homlokzati sípokat és ráborulhat a karzaton tartózkodókra.**

A képen lehet látni a kidőlt síptartó raszter lábakat, ami miatt a sípok dominóként dőlnek egymásra.

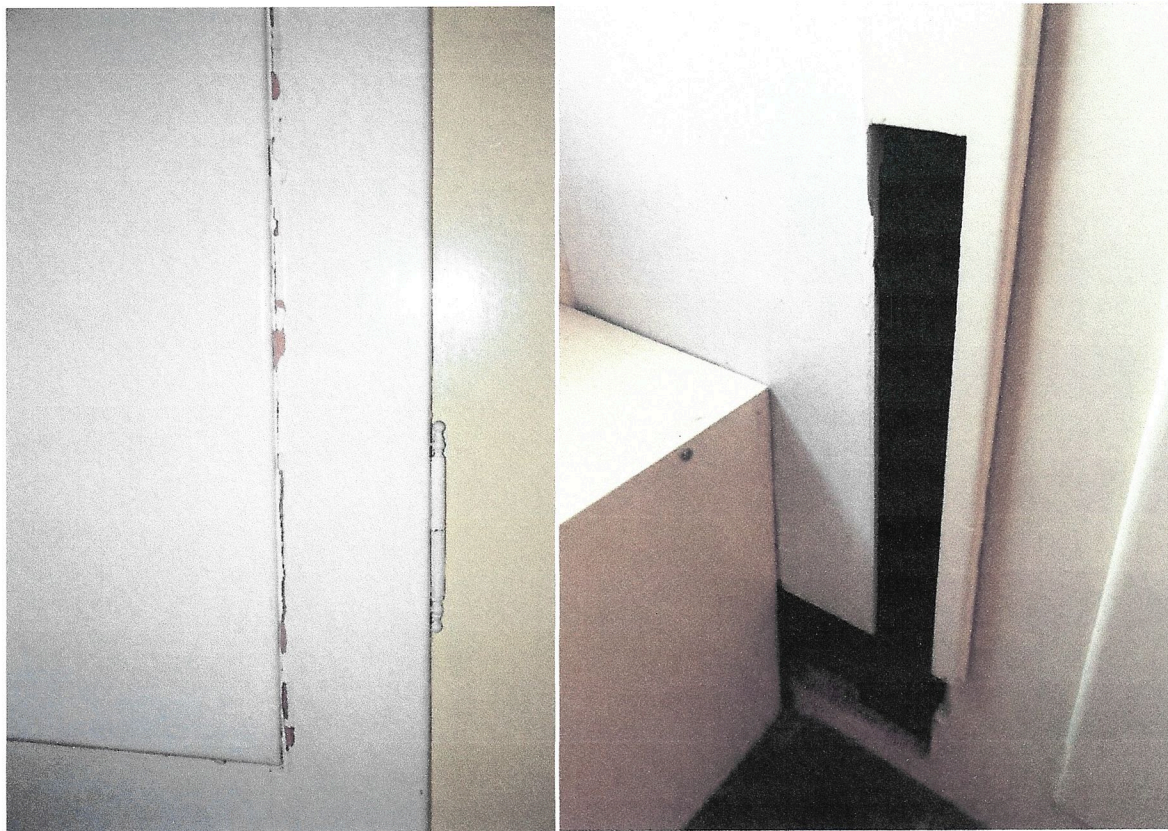
**Meggyesi Ádám orgonaépítő- és javító
egyéni vállalkozó**

Tel.: +36 20 291 6355

e-mail.: ameggyesi@gmail.com

Adósz.: 69819887-1-43

1221 Budapest, Tegzes köz 8.

Szekrény hibák

Összegzés

Az dorogi Angster-orgona sípjainak és pneumatikus szerkezetének eredetisége lehetőséget ad a hangszer megmentésére, ami közérdek. A restaurálás időszerűségét indokolja, hogy a napjainkban már csak kompromisszumokkal használható orgona állapota beavatkozás nélkül tovább romlik, életveszélyes lesz.

Szerkezetét egy teljes körű szakszerű felmérés és szétbontás után, műhelyben restaurálva újra lehet építeni, hogy egy megbízhatóan működő, koncertek tartására is alkalmas hangszeret őrizhessünk meg az utókornak.

Restaurálási terv

A hangszer az eredeti diszpozíciónak megfelelően kell restaurálni a jelenlegi hangzás megőrzésével. Egyes részeit a helyszínről elbontva műhelybe kell szállítani, hogy a restaurálási munkálatokat el tudjuk végezni.

A meglévő fémsípokban (1494 db.) a horpadásokat gömbölyíteni, a felszakadt slicceket forrasztani kell. A fasípokat (136 db.) megfelelő kezeléssel konzerválni lehet, a fődött sípok dugóit újra bőrözni, a nyitott sípok hiányzó hangolótekerceit pótolni szükséges, az összes síp lábat javítani kell. A javíthatatlan vagy hiányzó sípokot az eredetivel azonos anyagból kell pótolni. A homlokzati sípok hibáit javítani kell, felületét újra kell fényezni. A sípokot rögzítő akasztó és raszterrendszert javítani kell, meg kell szüntetni az életveszélyes kidőléseket. Az egész hangszer szakszerűen ki kell takarítani.

A játékasztalt és a szekrényt kívülről, mint bútort lehet javítani, megtartva az eredeti festést. A hangszer belsejében az eredetiség megtartása mellett megbízható és könnyen működő pneumatika kialakítására kell törekedni. A játszóasztalt műhelybe kell szállítani, a billentyűborítást cserélni kell, a billentyűzetet teljesen fel kell újítani új cellap egész- és ébenfa félhangokkal. Az összes kasmír, bőrözés, filcezés cseréje szükséges, új membránokat kell beépíteni, szelepeket újra kell bőrözni. A pedált, padot restaurálni kell, új dobogót kell készíteni.

A szelládák teljes felújításába beletartozik az összes tasni szelep leszerelése, megtisztítása és újra bőrözése (1340 darab).

A szélcsatornák, a szelládák és a fúvó összes papírozását, bőrözését cserélni kell, meg kell szüntetni az elmenő szeleket. A regisztergépeket fel kell újítani, újra kell bőrözni.

A restaurált szerkezeti elemeket a helyszínre viaszállítva újra fel kell építeni. A belső pneumatika beszabályozása után a sípok intonálásával és hangolásával szólaltatható meg ismét Angster József 1130. számú, 1936-ban készített orgonája.

Az orgona műhelyben történő felújítási munkái kb. 1200 órát, helyszíni munkája kb. 700 órát vesz igénybe.

A munkálatokat orgonaszakértőként Mészáros Károly aranykoszorús orgonaépítő mestert fogja felügyelni.

Költségek

1. Az orgona belső szerkezetének és játszóasztalának szétszerelése, üzembe szállítása, régi alkatrészek letisztítása, az orgona kitakarítása
1.750.000 Ft.
2. Fém sípok javítása és rekonstruálása eredeti méretek alapján, intonáláshoz való előkészítés
1.680.000 Ft.
3. Megelevő fasípok restaurálása, konzerválása, bőrözések cseréje
870.000 Ft.
4. Homlokzati sípok felújítása, szekrény festés javítások
350.000 Ft.
5. Játszóasztal teljes belső felújítása, pedálfelújítás, orgonapad felújítás, új dobogó készítése
1.260.000 Ft.
6. Szelládák restaurálása: repedések kiékelése, fa alkatrészek konzerválása, bőrözések cseréje, raszterdeszkák és sípakasztók javítása, tőkék javítása, regisztergépek felújítása
1.920.000 Ft.
7. Új tasni szelepek készítése bőrből, felszerelés, beszabályozás
2.160.000 Ft.
8. Fúvó javítások, szélcsatornák bőrözése, tömítéseinek cseréje
610.000 Ft.
9. Helyszíni összeszerelés, intonálás, hangolás
650.000 Ft.

Összesen:

11.250.000 Ft.
(Alanyi jogon ÁFA- mentes)

*Meggyesi Ádám orgonaépítő- és javító
egyéni vállalkozó*

Tel.: +36 20 291 6355

e-mail.: ameggyesi@gmail.com

Adósz.: 69819887-1-43

1221 Budapest, Tegzes köz 8.

Fizetési ütemezés:

Munkálatok megkezdésekor a fent említett összeg 30%-át előlegként kell kifizetni, majd a helyszíni munkák megkezdésekor 30%-ot. A fennmaradt 40% az orgona átadás-átvételének napján esedékes.

Kalkulációmban szerepelnek az utazási költségeink, a felújításhoz szükséges összes anyag költsége, de nem szerepel a helyszíni szerelés alatt felmerülő szállás és napi egyszeri melegétkezés vagy ezek költségei, melyekről megbízónak kell gondoskodnia.

Az elvégzett munkálatokra 3 év garanciát vállalok, kivéve a hangszer hangolására.

A szerződés megkötéséhez szükséges információkkal készséggel állok rendelkezésükre.

Megrendelésüket várva maradok tisztelettel:

Meggyesi Ádám
Orgonaépítő

2019. 12. 16.

Budapest